

DEBRECENI UJSÁG

Előfizetés:

Hejben:	Vidéken:
Egy hóra 30.000 K	Egy hóra 36.000 K
Három hóra 90.000 K	Három hóra 108.000 K
Egyes esztendőre 1200, vasár- és ünnepnap 2000 K	

Felolós szerkesztő és lapfőnöke:

THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth utca 3. szám alatt I. emelet.
A Debreceni Első Takarékpénztár épületében.
Megjelenik ünnepnap utáni napot kivéve minden nap

A forgalmi adót és a jövedelmi adót rendezik az indennitásban.

Fizetésjavítást kapnak az állami tisztviselők.

Bud János pénzügyminiszter ma nyújtotta be a nemzetgyűlésen a hathónapos indennitást és az 1925-26. évi költségvetést.

Az indennitási javaslat a szokásos felhatalmazásokon kívül többek között a következő nagyságú intézkedéseket tartalmazza:

A kormány felhatalmazást kér, hogy a jövő évi költségvetés előirányzata szerint mutakozó

négyszázmilliárd korona felesleg keretén belül az előlegben részesült alkalmazottak anyagi helyzetét javíthassa, valamint intézkedjék

az állami üzemeknél lévő alkalmazottak helyzetének javítására is.

Felhatalmazást kér a kormány, hogy

harmincmillió aranykoronát a kölcsön hozadékaiból hasznos beruházásokra fordítson.

Az adóügyi rendezések között van az, hogy

a kincstári haszonrészesedés kulcsa az 1925. évi II. lakbérnegyeddel kezdődő hatállyal 12 és fél százalékban állapítatik meg.

Az 1925-iki harmadik lakbérnegyedben nem fizetnek a lakók kincstári haszonrészesedést.

Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy a jövedelmi adóteteleket a jövő év január elsejétől kezdve úgy állapítsa meg, hogy

a 40 százalékos kulcs az évi egymillió aranykorona értékű jövedelemnél nyerjen alkalmazást.

Az általános forgalmiadó kulcsa 1925. évi augusztus elsejétől kezdve az eladási árnak 2 százalékában állapítatik meg, kivéve az olyan munkateljesítményeket, amelyeket korábban végeztek. A vidékről befolyó forgalmi adók egynegyed részét a miniszter átengedheti az illető városoknak.

Számos további paragrafus rendelkezik a forgalmi adónak a kivétel és bevételhez, továbbá a vámkezeléshez módosuló viszonyáról.

A kezelési illetékeket megszüntetik. Ugyancsak megszüntetik a kivételre kerülő mezőgazdasági kultúr-illetékeket is.

Az indoklás kiemeli a tisztviselői fizetésre vonatkozó rendelkezésekre, hogy

a fizetésjavítás nagy átlagban 15 százalékot tesz ki, azonban ezt a javítást csak a közgazdasági alkalmazottak az üzemek terhére fognak javítást kapni.

A nemzetgyűlés mai ülése.

Nagy beszédet mondott a pénzügyminiszter.

Fizetésjavítást kapnak a tisztviselők. — Nem vezetnek eredményre a forgalmi adó tárgyalások. — Pénzverdét állít az állam.

A nemzetgyűlés mai üléset féltenkor nyitotta meg **Szcitovszky Béla** elnök. Bud pénzügyminiszter benyújtja az 1925-26. évi költségvetés és az 1925. év második felében viselendő közteherhekről szóló felhatalmazási javaslatot. Kéri, hogy az utóbbit az az utasítással adják vissza a pénzügyi bizottsághoz, hogy legkésőbb július 23-án jelentést tegyen a nemzetgyűlésnek olyan időben, hogy a jelentése beterjesztése még a napirend megállapításának tárgyalása előtt történjék.

A Ház ilyen értelemben határoz.

Bud pénzügyminiszter szólal fel ezután: Azt hiszi az egész nemzetgyűlés és közvélemény helyeselni fogja azt a három alapelvet, amelyen a magyar pénzügy felépül, ezek a következők:

1. Olyan költségvetésnek kell lennie, amely a lehetőségek szerint számolva az ország teherbíró képességével, lehetővé teszi az állami céloknak helyes megvalósítását.

2. Egy szerves beruházási programmal kell bírnia az országnak és

3. ha konstataható, hogy túlságosan igénybe van az ország teherbíró képessége, ha az ország helyes gazdasági fejlődése akadályoztatnék, hogy ez veszélyeztetve ne legyen, az államháztartás egyensúlyát rendbe kell hozni és a költségek csökkentésére kell gondolni.

Ezt a három alapelvet követte a kormány a költségvetés összeállításánál. Az 1925-26. évi költségvetés papirkoronában készült. Amikor az első költségvetés készült, akkor fix értékűt kellett venni alapul, amely fel lehet építeni a költségvetést, a koronában bekövetkező változtatásokkal szemben. De az aranykorona csak elméletileg létezett, a számítási papirkorona alapon volt. Az aranykoronának nem volt meg az a lényege, amelyet sokan tulajdonítottak neki. Annál a kapcsolatnál fogva amely a fontsterling és a magyar korona között fennáll, másrészt az árvizsnyoknak az egész világon történt emelkedése következtében az aranykorona mellett való megmaradás teljesen lehetetlen helyzetet teremtett. Közben megtörtént a korona stabilizálás, amelyben egyik fő érdeme van a nemzeti banknak, amelynek vezetősége páratlanul tölti be hivatását. A Nemzeti bank mártól an veszi fel a versenyt minden bank

kal és legnagyobb érdeme, hogy hozzáfűződik az államháztartás egyensúlyának rendezéséhez és megteremtette a stabil pénzügyt is.

A szorzószám minden vonalon lehetetlen helyzetet teremtett, amely nem felelt meg a tényleges helyzetnek, ezért a papirpénzre tértünk át és a költségvetés ebben a formában terjesztett elő. Minthogy azonban a rendkívül nagy számok nem olyan áttekinthetők, mégis aranykoronában ismerteti a költségvetést.

Sándor Pál: Mi az árszámsími alap?

Bud pénzügyminiszter: 14.500. A bevételek 970 millió aranykoronát, a kiadások 942,4 milliót tesznek ki. Az elmúlt évi bevételeket véve azok 6366 millió aranykoronában voltak előirányozva, a kiadások pedig 7566 millióban. Az emelkedés a bevételekben 313,4 millió aranykorona, a kiadásban 186 millió aranykorona. A kiadási emelkedés összefügg a korona értékében történt változással.

Örvendtes, hogy amíg a múlt évi költségvetésnek deficittel kellett számolnia, az idei 22,8 millió aranykorona felesleget mutatott. 2 békebeli állapotoktól még messze vagyunk, de

Nyilatkozott a pénzügyminiszter a tisztviselő kérdéséről.

A pénzügyminiszter ezután a tisztviselők kérdésével foglalkozott. Elsősorban a létszámszökkenésről szolt. 1922-ben a kormánynak több mint 200 ezer tisztviselővel kellett számolnia. Ez olyan óriási terhet jelentett a költségvetésben, amelyet az ország nem bírhatott el. Ekkor 14,800 fővel apasztotta a létszámot. A népszövetséggel folytatott tárgyalásokból kifolyóan kötelezve voltunk további 15 ezer főnyi létszámapasztásra, vég-eredményben pedig 20,475 fővel csökkentettük a tisztviselők létszámát.

Ő maga részéről mindenkor azon a nézetben volt, hogy tehermentesíteni kell az államháztartást, de a felesleges tisztviselők elbocsátásának meg kell történni az üres állások be nem töltésével. A decemberi létszámapasztás ebben az irányban történt és ebben az irányban akarják keresztül vinni a továbbiakat is. A státus rendező és takarékosági bizottság tanulmány tárgyává tette ezt a kérdést. Végig ment az összes fizetési osztályokon és megjelölte azt a tisztviselői létszámot, amely a mai igaz-

mindent csak fokozatosan haladva lehet elérni.

A mostani költségvetés a tényleges szorzószám alapján 14.500-as alapon készült.

A állami üzemeknél 10 millió aranykorona hiány mutatkozik, azonban ha figyelembe vesszük a beruházásokat, akkor apadásról számolhatunk. Kivétel nélkül valamennyi állami üzemünk aktív: posta 2 millióval, az államvasut 8 millióval, az állami vagyarak 88 ezer, az állami mezőgazdasági birtokok és erdőgazdasági birtokok egyenként 443 ezer aranykoronával.

A gazdaságosság kihasználása még nincsen mindenütt teljes egészében keresztülvive.

Az állami üzemeknél főleg pedig az államvasutaknál számolnunk kell a magas tarifa leszállításával s akkor az egész vonalon a kiadásoknak igen nagy csoportjával a gazdaságosság elveit még fokozottabban akarjuk keresztül vinni. Az egész vonalon a kiadásoknak igen nagy csoportját, a személyi kiadásoknál a személyi járulékokat és a nyugdíjakat is beleértve, a gazdaságosság elve szerint kell kezelniük. Ezek a kiadási tételek 412 millió aranykoronát igényelnek, ami az összes kiadásoknak 47 százaléka. Ezekből is megállapítható, hogy a személyi kiadások terén is javulás állott be, amit nem lehet másképp meggyarazni, mint azokkal a megtakarításokkal, amelyeket a létszámszökkenés révén értünk el.

gátásban elégségs. Ennek eredménye volt aztán, hogy további 7700 fővel csökkentettük a létszámot. Az első csökkentés megtörtént és pedig úgy, hogy a megüresedett állásokat nem töltik be.

Azok, akik megmaradnak az állam szolgálatában viselniük kell azt, hogy ideiglenesen nem részesülnek előmenetelben. Szociális szempontból csak is ily módon lehet a kérdést megoldani. 1922-ben 208 ezer tisztviselőnk volt. Az az utóbb említett 7700 fővel való csökkentést — amelyet négy és fél éven át tervezünk — végrehajtjuk, akkor az állami tisztviselők létszáma 165,627 lesz. A maga részéről alig hiszi, hogy ezt a létszámot lényegesen tovább lehetne apasztani.

Majd arról beszél, hogy milyen megtakarításokat ért el a kormány a tisztviselői létszámszökkenés révén. Az által, hogy egyrészt sikerült személyi megtakarításokat elérni, lehetővé vált, a tisztviselők fizetésrendezése. E tekintetben nem tud többet mondani, mint amit a genfi határozat mond, amely szerint a mai költségvetési többlettel igenis lehet fedezni a 10 millió

szalékos lineális fizetésemelést, megkötve a szorzószám által bekövetkezett árváltoztatást és státuszrendezési célra előirányzott 5 százalékot.

Két hónapon belül el akarunk jutni oda, hogy rendes státusz viszonyaink legyenek. A státusz rendezés nem azt jelenti, hogy kisembereket bocsásunk el hanem azt, hogy egyes fizetési osztályok között olyan arányokat teremtsünk amelyek párhuzamban vannak a békebeli viszonyokkal. Ezután a nyugdíjasok kérdéséről

A hadirokkantak segélye.

A legnehezebb kérdések egyike a hadiözvegyek, árvák ellátása. Hozzájárul ahhoz, hogy erre a célra az idei költségvetésbe 10 millió aranykoronát vegyenek fel. Ezzel azonban még nincs a kérdés elintézve. Törvényjavaslatot fog beértesíteni lehetőleg még e hónap folyamán a kérdés megoldására.

A pénzverdéhez szükséges gépek már meg is vannak. Erre annál nagyobb szükség van, mert valutareform megvalósítása előtt állunk. Itt a munkálatok befejezésére 350 ezer aranykoronát irányoztak elő.

Majd az adminisztrációról szól. Legfontosabb kérdésnek tartja az adókvétést. A pénzügyi igazgatást át kell szervezni.

Óriási adózást kell viselni. A pénzügyminiszternek ilyen körülmények között erkölcsi kötelessége, hogy az államháztartás helyzetét ha veszélyeztetve nem látja ezeket a terheket csökkenteni.

A házádonál rendkívül nagy hiba, hogy nem veszik figyelembe a fentartási költségeket, hanem az a nyers bérjövődélem után fizetendő. Ennek az igazságtalanságnak megszüntetésére kell törekedni. Az építkezések előmozdításáról szóló törvényben már az átalakításról szóló kiadásokat leszámítják az adóból.

A házhasszonrészeseledést a tisztviselők fizetésemelésének fedezésére kellett bevezetni.

A jövedelmi adót ki kell egészíteni és a súlyos fogyasztási adókkal terhelte szegény rétegeket sokkal igazságosabban kell megadóztatni.

A fogalmi adó rendszer megváltoztatására vonatkozólag tárgyal-

szól. Elismeri, kértük méltányosságát, de mindezekig nem tudták azt megoldani, mert 160 ezer tényleges szolgáló tisztviselővel szemben 100 ezer nyugdíjas van. A 10 százalékos fizetésjavítás 15 millió, míg a 15 százalékos 18 millió aranykoronát jelent. A költségvetés mai helyzete mellett ennek a kérdésnek megoldására nem volt mód. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ezt a kérdést örökre el akarjuk odázni.

tak az érdekeltségekkel, de azok nem tudtak megegyezni egymással, nem jöttek kielégítő tervvel és így a rendszer megváltoztatásába nem mehet bele.

Ezután a beruházásokról beszélt tovább. Itt elsősorban az üzemek jönnek tekintetbe és ott is az államvassutak. Kocsikat kell beszerezni, vonalakat kell megépíteni. A posta és távirat üzemét meg kell építeni a Budapest-Bécs közötti kábelt, amely 10-13 millióba kerül. A diósgyőri vasgyár beruházási költségére a csepeli kikötő és soroksár Dunaág három év alatti üzembe helyezésére újból 15 millió aranykoronát kell fordítani.

Meg kell oldani a kislakásépítés kérdését, támogatni kell az ármentesítő társulatokat, elő kell segíteni az állattenyésztés fejlődését és gondoskodni kell a tejszövetkezetekről is. Három feltétel szükséges a további gazdasági fejlődéshez: a nyugalom, a munka és takarékoság. (Helyeslés és taps.)

Ezután az elnök javaslatára a nemzetgyűlés felfüggeszti a 12-ik szakasz tárgyalását és áttér a Ház 32-ik paragrafusra a képviselői esküről szóló szakasz tárgyalására.

Gróf Apponyi Albert az első felszólaló: A szakasz egyetlen tételével sem áll politikai ellentétben és szívesen aláírja mindazt, amit a szakasz tartalmaz. Kérdezi azonban egyáltalán van-e szükség erre a szakaszra?

Felkiáltások a baloldalon: Nincsen.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tesz. A legközelebbi ülés holnap, minden délelőtt 10 órakor lesz a mai napirenddel.

Az ülés ezzel 6 óra után véget ért.

Vitézek avatása a Margit szigeten.

Akik elsőek voltak a tettek mezőjén, legyenek elsőek a békés munkában is.

Horthy Miklós kormányzó vitézavató beszéde.

Budapest, június 21.

Nagybányai vitéz Horthy Miklós Magyarország kormányzója vasárnap délelőtt a MAC. margitszigeti sporttelepén impozáns ünnepély keretében avatta fel a vitézi rend új tagjait. Az ünnepi díszbe öltözött és fellebögött sportteret már a kora reggeli órákban felkereste a közönség s mire az ünnepség megkezdődött, már talpalattnyi hely sem volt. A felavatottak között voltak Környey László vm. főjegyző, leveldi Kozma Miklós miniszteri tanácsos a MPT. vezetője, Garamszegi Sándor a Nemzeti Színház tagja, dr. Zsilinszky Endre nemzetgyűlési képviselő, Óvári Sibirik Sándor huszárezredes, az ismert urlovas és még többen.

Félkilenc tájban egymásután érkeztek az előkelőségek. Az elsőek között volt József királyi herceg szárny-

segédeivel, majd egymásután érkeztek Májor János földmívelésügyi miniszter, Szcitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, Karafiát Jenő a nemzetgyűlés háznapya és igen sok nemzetgyűlési képviselő.

Kévéssel 9 óra előtt érkezett meg a kormányzó felesége leányával vitéz Fáy Lászlóval, ifj. Horthy Miklóssal és Horthy Istvánnal.

Ponthan 9 órakor harsant fel a dísztétel, amely a kormányzó érkezését jelezte. A zenekar a Himnuszt játszotta. A kormányzó Magasházy László első szárnysegéd, vitéz Nagy Pál gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka és Nádossy Imre országos főkapitány társaságában érkezett meg kíséretével és a közönség szünni nem akaró lelkes ünneplése közben haladt fel a számára fenntartott emelvényre. Ezután a kor-

mányzó József királyi herceg és a honvéd főparancsnok között elfoglalta helyét. Harsona jelezte az ünnepély kezdetét.

Zadravecz István táborigazgató püspök a római katolikus egyház nevében megáldotta a felavatandó vitézeket: Magyar vággyal nézzük a mai napot, azzal a forró imádsággal, hogy ti a magyarság legjava összeszedve, összeszólítva, vitézesülve valamikor, nem is olyan nagyon sokára tevéteket uiból szabaddá és nagygyá ezt a földet, amelyért véreztetek.

Zadravecz István táborigazgató püspök után Melles Emil katolikus püspök, Raffay Sándor evangélikus püspök, Soltész Emil református táborigazgató püspök és Józán Miklós unitárius esperes áldották meg egymásután egyházaik nevében a vitézeket.

Az áldozó imák végeztével a kormányzó az országos vitézi szék kíséretében a Himnusz hangjai közben az alabárdos testőrök sora között a vitézi avatáshoz elkészített emelvényre vonult és onnan a következő beszédet intézte a vitézekhez:

— Vitéz Bajtársaim! A bátorság és a tántoríthatatlan hazaszeretet megjutalmazásának ünnepségére jöttünk ma ide. E két legnemesebb férfiúi erény volt mindenkori turáni fajunk legnagyobb büszkesége, ezt tisztelték és félték bennünk évezredek át és ez szerzett nekünk hirt és dicsőséget. Maradjatok jóban és rosszban hűséges és áldozatkész fiainak a sokat szenvedett hazának. Véssetek lelketekbe mindörökké azt az igazságot, hogy ennek a vérről áztatott magyar földnek a szeretete olyan erőt képvisel, amely egyedül alkalmas arra, hogy a hazafiatlan törvényeknek gátat szabjon. Mutassátok meg, hogy nemcsak elsőik tudtatok lenni a tettek mezőjén, de elsők lesztek abban a békés munkában is, amely ezt a nemzetet feltámasztani és talpra állítani akarja.

A magyarok Istenének áldása kísérelje munkátokat.

A keresztény nemzeti Liga debreceni osztálya táviratilag üdvözölte a kormányzót.

Ragaszkodásáról és hűségéről biztosítja Wolff Károly nagybeszéde a közgyűlésen. — Hazánk területi integritása csak keresztény nemzeti gondolat igazságában nevelt korszellemmel szerezhető vissza.

A keresztény nemzeti liga debreceni alosztálya vasárnap délelőtt 11 órakor a vármegyeháza dísztermében nagygyűlést tartott, amelyre leutazott Budapestről Wolff Károly nemzetgyűlési képviselő, a keresztény nemzeti liga országos elnöke.

A terembe lépő Wolff Károlyt a dísztermet zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen megtapsolta.

Az elnöki széklet dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, az alosztály elnöke nyitotta meg, bejelentvén, hogy a keresztény nemzeti liga a kormányzót a közeműltben ért méltatlan támadásokat a legmélyebben elítéli és állásfoglalásáról a kormányzót táviratban értesíti ragaszkodásáról és hűségéről biztosítja. A nagygyűlés az elnöki bejelentést egyhangú lelkesedéssel tudomásul vette, mire az elnök ezt határozatképpen kimondta.

Dr. Haendel Vilmos elnöki megnyitójában történelmi visszapillantást vetett az 1849 utáni abszolutizmus korára, vázolta Haynau ke-

A kormányzó beszédét zugó éljenzés követte.

Vitéz Igmándy Hegyessy Géza vitézi törzskapitány felolvasta ezután a felavatandó vitézek statisztikáját, amely szerint 305 tiszt, 1353 legénységi állománybeli, 21 várományos és 54 hősi halott kerül avatásra.

Ezután a főszéktartó üdvözölte a kormányzót, majd a főkapitány díszkarddal három ütést mért a díszsra a következő szavak kíséretében:

Tisztelet adassék az igaz Istennek, akit a mi őseink Hadurnak neveztek.

Vitéz Nagy Pál a vitézek főkapitányának helyettese átvette a díszkardot és magasan tartva, a kormányzó elé ment, őt a vitézi kereszt alá vezetve, ott átadta neki a kardot. Vitéz Siménfalvy Tihamér a vitézszék törzskapitánya az „eskükhöz”-t vezényelt, majd felolvasta az eskü szövegét, amelyet a vitézek utána mondtak. Az eskü után a zenekar a Híszekgyet játszotta és megkezdődött az avatási szer-tartás.

A vitézek ötös csoportokban a kormányzó elé vonultak és előtte az emelvényen lépcsőn feltérdre ereszkedtek és a vitézek első főkapitánya a díszkarddal vállukat megérintve a Hadúr nevében „vitézzé avatlak” szavakkal vitézzé ütötte őket.

11 óra elmúlt, amikor az utolsó sorok is elvonultak az emelvény előtt.

Az avatás befejezésével a zenekar ismét rázendített a Himnusra és az alabárdos testőrök sora között a kormányzó visszafelé fordult.

Az ünnepséget a Ludovika Akadémia zászlóaljának, majd pedig a cserkészeknek díszmenete fejezte be.

A díszmenet után a kormányzó a Himnusz hangjai és a közönség szünni nem akaró éljenzése közben autóra szállt és elhagyta a sporttelepről.

gyetlenkedéseit, majd Schwarzenberg Bach-korszak garázdalkodásait és a magyarság szenvedéseit. Megalapította azt is, hogy az 1848-ban a magyarországi zsidók hazafisabbak lehettek, mint jelenleg, mert a budapesti zsidó lakosságra két millió 200 ezer forint adót vetettek ki. — Az, hogy ezt nagy jajveszékkelélek kzepeite lealkudták egymillió forint-ra, ami az egész magyarországi zsidók által lett fizetendő. Ez mutatja azt is, hogy abban az időben a lelki távolság, amely a kereszténység és a zsidóság között ma van, akkor még nem állott fenn.

Nagyhatású beszédét azzal fejezte be, hogy szilárd meggyőződése, hogy mint 1849 után is következett 67, 1918—19 után is következni kell egy jobb korszaknak, mert megbüzdölte már e nép a múltat s jövődöt (éljenzés.)

Ezután a nagygyűlés a költségvetést és zárszámadást jóváhagyta, majd a választmány kiegészítéseké-

pen új választmányi tagot választottak.

Ezután **Wolff Károly** emelkedett szólásra.

Egy hatalomról beszéltek — mondotta — amely figyel, de le is sújt, amely sirba tud tenni, de fel is tud támasztani, amely rombol, de építeni is tud: a közszellemről. Elvont fogalom ez, mégis talán ebben a pillanatban a leggyakorlatibb jelentőségű dolog a magyar nemzet életében. Látjuk, hogy a Tisza hőmpolygó sárgás habjai megdagadnak és áttörik a korlátot és elöntik a termő földeket, milyen jaigatás van ország-szerre, és mindenki arról beszél, hogy a Tisza rombol. Sokszor a közszellem is áttöri a gátakat és akkor is átjuk, hogy milyen rombolást csinál ez a gátat tört közszellem. Nem ismer ez semmiféle hatalmat, szennyves áradata hőmpolygó, az útjába áll minden akadályt lerombol, ez a közszellem visz tönkre, de ez fel is tud emelni. Ez a közszellem döntötte le Európa minden hatalmát. Mint fékevesztett ár rohantak e habok, amelyek nem alkottak, csak romboltak. A lelkeket elöntötte az iszap és ebben az iszapban két nagy értéket nem tudott csak eldönteni.

e két érték úgy áll, mint a habok között a sziklarom, amely évszázadokon keresztül áll rendületlenül a szennyes hullámok között, jobban, erősebben áll mint valaha: az Istenben vetett hit és a hazának mindenekfelett álló szeretete.

(Éljenzés és taps.) Az egyesült keresztény nemzeti liga ezt a két értéket akarja szolgálni és megmenteni a pusztulástól.

A velünk szemben álló tábor azt szokta mondani, hogy mi jelszavakon nyargalunk. Ezt a taktikát nem mi találtuk ki. Ennek a nagyhatalomnak, a közszellemnek a kialakításában nagy szerepet játszanak a jelszavak; mert hiszen az emberi lélek is a szuggesszió, a legszorosabb kapcsolatban áll egymással. A velünk szemben álló tábor a legkülönbözőbb jelszavakkal igyekszik a közszellemet irányítani. Hányszor halljuk e jelszavakat, hogy jürend, jogot a népek, tanszabadság, sajtószabadság stb. Mennyre visszaétek ezekkel a jelszavakkal, látjuk ezt a kommunizmus idején. Látjuk az ő sajtószabadságukat is. Hányszor halljuk emlegetni a tulajdonról a keresztény szeretetét is. A keresztény szeretet nem bilincs, amely megakadályoz istenadta jogok érvényesítésében, a keresztény szeretet bilincseket törő erő, amely felemel és nem lesúlyt, a keresztény szeretet nem szolgálat termelő szakszervezet, hanem szabad emberek termelő. Istenhez emelő elpusztíthatatlan igazság. Hányszor visszaétek a szociális jelszó hangoztatásával is. Pedig a szociális gondolat éppen elenkezője az arról vallott materialista felfogásnak.

A közszellem nagyobb hatalom, mint az állam. Az állam csak a keret, a hatalom abból hiányzik, ezt másnak kell kitölteni, ezt nem lehet szuronyokkal és törvényekkel sem megrementeni. Látjuk 1918-ban, — hogy a hadsereg az egész világon megtorpant és összeomlott egy nagyobb hatalom előtt, a közszellem előtt. Ezt a közszellemet kell nekünk irányítani és a magyar lelkeket a hazafiasságra és a rendíthetetlen Istenbe vetett hitre nevelni.

Ebben a lélekmentő munkában óriási jelentősége van a templomnak.

De oda kiáltom most mindjárt, hogy a lelkesi szolgálat ne legyen formális. Ma a legnehezebb foglalkozás a világon a lelkesek foglalkozása és a legtisztetreméltóbb is, de **ma nem lelkes az, aki csak formálisan elyégzi az ő Istentiszteletét, vagy szentmiséjét, ma martir önfeláldozással oda kell állani a lelkésznek a társadalom kellős közepébe és harcolni kell tátánnal az emberi lelkek hirtokáért.**

(taps) Nekünk ki kell egészíteni

templom munkáját. Ők nem tudnak mindent elvégezni, nekünk is oda kell állni, mert hiába minden homokhegyre van építve, a hadsereg, a bíróság, rendőrség, állam, ha a lelket ehanyagolják.

Hazánk területi integritása csak a keresztény nemzeti gondolat igazságában nevelt közszellemmel szerezhető vissza.
(Éljenzés és taps.)

A nagygyűlés aHimnusz eléneklésével ért véget.

Az apósgyilkos Frohreich a törvényszék előtt.

Avádított idegrohama miatt megszakították a tárgyalást

Ma kezdte meg a királyi törvényszék Frohreich Ernő bűnperének tárgyalását. A közönség körében nagy érdeklődés nyilvánult meg a tárgyalás iránt.

9 óra előtt perccel vezette be a fogházor Frohreich Ernőt, akit hátulról egy harmadik ór támogatott. **Frohreich láthatólag teljesen össze van**

lörve, megöszült, arca sárga. A tárgyalás alatt nagyon izgatottan viselkedik. Az egyik lába folytonosan rángatózik.

A vádlott nacionaléjának felvétele után felovassák a vád alá helyező végzést, amely Frohreich Ernőt a büntetőtörvénykönyv 378 § a alapján vádolja gyilkossággal.

A vádlott kihallgatása.

Elnök: Megértette a vádat. Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek.

Frohreich: elmondja, hogy egy vasárnap érkezett meg az Egyedi kastélyba Hétfőn beszélt apóssával gazdasági dolgokról és családi ügyekről. Ekkor az apósa azt kérte, hogy egyik leányát Egyedi Margitot ő tartsa el és erre a célra egy millió koronát ígért tartásdíj fejében. Ő ebbe nem ment bele. Este féltizenegy után, miután az egyik leánya kiírt apóssától ő ment be hozzá.

Frohreich ekkor azt mondja, hogy pontosan minderre nem emlékszik. — Az öreg ur nyugodt volt: Később válamin, amire nem emlékszik, összeküldöböztek. Egyedi ekkor megátkozta gyermekeit, Frohreich azt mondja, hogy valószínűleg emiatt keletkezett közöttük a verakedés és ezért rohant rá és fajtotta meg. Hogy hol fogta meg apóssát, azt nem tudja. Arra nézve, hogy miért akasztotta fel, azt mondja, hogy lehet, hogy megijedt és ezért. Nem emlékszik pontosan semmire. Reggel, amikor felfedezték a gyilkosságot zűrzavar támadt és később ő is bement a meggyilkoltához.

Elnök: Azt is mondták, hogy Ön éjtől után ment be apóssához. Az öreg ur aludt és ön alában gyilkolta meg?

Frohreich: ezt tagadja.

Elnök: Az orvosszakértők megállapítása szerint a gyilkosság álmlában

érte, mert élőemberrel nehéz lett volna ilyen könnyen elbánni.

Ezután az elnök kérdésére újból elmondja, hogy Egyedi nem aludt, hanem az ágyban fekvő olvasott.

Elnök: Az öreg ur arca véresre volt mázolya. A földön fekvő két párna is véres volt.

Frohreich: Lehet.

Elnök: Maguk talán dulakodtak és a vánkosokat eközben rántották a földre.

Frohreich: Erre sem emlékszik.

Elnök: Voltak-e az ön életében olyan helyzetek, amikor Önön erőt vett a dühöngés.

Frohreich: Igen. Párisban egy rendőrtisztviselő egy végrehajtóval jelent meg nálam és akkor felindulásomban nagyon akartam ütni. Pesten a bankban is előfordult ilyesmi velem.

Elnök: A családjában vna-e ilyen terhelt beteg?

Frohreich: nem akar beszélni, de az elnök nógatására elmondja, hogy az édesanyja a Lipótmezőn halt meg. Egy testvére szintén ilyen betegségben pusztult el és azonkívül nővérek egy joghallgató fia.

Elnök: Mikor történt a gyilkosság? Kíséletek történtek meg arra, hogy a gyilkosság nyomait eltüntessék és úgy állítsák be a helyzetet, mintha ön gyilkosság történt volna.

Vádlott: Mind erre nem emlékszik.

Elnök: azután jegyzőkönyvbe véteít azt, hogy a vádlott rendkívül idegesen viselkedik úgy, hogy határozott vallomást kivenni tőle nem lehet.

A tanuvallomások.

Wuckné azt is kérte, hogy a holttestet szállítsák Budapestre és ezzel fejezte be beszédét.

Menjen fel atyám szobájába, azt mondják, hogy atyám nyaka még langyos, talán van még élet benne.

Geley ezután Kovács intéző és Frohreich társaságában felment. Egyedi Arthur szobájába. Itt ágyba fekvő, véresen találta. Ezután megvizsgálta és megállapította a halál bekövetkezését. Egyedi arca véres volt. Orrából szivárgott a vér, tenyere azonban teljesen tiszta volt.

Geley vallomása közben Frohreich lelelenti, hogy idegei nem bírják tovább már a tárgyalást. Tényleg rövid idő múlva idegrohama vesz erőt rajta.

Az elnök felfüggesztette a tárgyalást és annak folytatását délután 2 órára tűzte ki.

Frohreich Ernőt a délutáni tárgyalásra két fogházor karjánál fogva vezeti be a vádlottak padjára.

Dr. Geley elmondja, hogy hogyan találkozott özvegy Egyedinnel. Megmondta neki, hogy férje nem öngyilkos lett hanem gyilkosságnak lett az áldozata.

Elnök: Frohreich az eset után úgy

viselkedett-e mintha most már ő rendelkezne a gazdaságban?

Geley: Igen. Sógoromat mindjárt in tézővé nevezte ki.

A következő tanu **Kiss Béla** körjegyző. A család kívánságára hamentem a soproni ügyészhez és megszereztem a hullaszállítási engedélyt. Másnap reggel átmentem az előjárósággal a kastélyba, hogy a község előjárósága nevében részvétünket fejezzük ki. Ekkor Geley félrehívott és közölte velem, hogy **nézete szerint** nem természetes halálal mult ki az öreg ur. En erre feljelentést tettem az ügyészre.

Egy negyed négy órakor jelent meg a bíróság előtt **Frohreich Ernőné**, aki beléneése után férjéhez ment és kezelt fogott vele. Ez a jelenet Frohreich láthatólag megindította, úgy, hogy sirni kezdett.

Az elnök figyelmezteti Frohreichnéét, hogy a törvény értelmében nem köteles vallomást tenni.

Frohreichné ezeket jelentette ki:

— Mindig jó volt hozzám és gyermekeimhez. Nem lennék most itt, ha nem tudnám, hogy ezt a borzalmas bűncselekményt elmezevarában követte el.

Az elnöknek arra a kérdésére, milyen viszony volt az ana és vő között, Frohreichné elmondja, hogy férje nem volt szimpatikus, mert nem volt olyan jó parti, mint amilyent az apja kívánt volna.

Az elnök megkérdezi a tanutól, hogy mikor volt férje a Schwartzer szanatóriumban. Frohreichné elmondja, hogy egy évvel ezelőtt, körülbelül három héttel.

Az elnök megkérdezi, hogy igaz-e, hogy apja zsugori volt velük szemben.

A tanú elmondja, hogy apja ellátta őket a szükséges háztartási dolgokkal, tehát nem igaz, hogy velük szemben fukarul bánt volna.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogyan képzei az eset megtörténtét, mert férje jó szíve és a családhoz való viszonya, ezt egyáltalán nem magyarázza meg. Frohreichné azt válaszolja, hogy csak úgy, hogy nem tudta mit tesz. Mindaddig nem is hitte el, hogy férje követte el a gyilkosságot, amíg ő maga be nem ismerte.

Elnök: Tudja-e ezek után férjét becsülni és tisztelni.

Frohreichné azt feleli, hogy szánia és sajnálja, mert tudja, hogy nem romlottságból cselekedett.

Ezután Berta Erzsébet komorna kihallgatása következett.

Frohreich ekkor rosszul lett, mire az elnök a tárgyalást felfüggesztette.

Négy óra után nyitotta meg a tárgyalást újból az elnök. Amikor bejelent, hogy a vádlott állapotát annyira rosszabbodott, hogy a tárgyalás folytatása a mai nap folyamán lehetetlen és ezért a tárgyalást holnap reggel 9 óra halasztják el.

Ujdonságok.

Vasárnap nyújtották át a kormányzóknak Debrecen város feliratát. Debrecen város törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén élesen elítélte azokat a támadásokat, melyek bizonyos oldalról a kormányzó személyét érték. A város e hódoló feliratát vasárnap délelőtt adta át egy küldöttség, amelyet dr. Hadházy Zsigmond főispán vezetett és amelynek tagjai voltak: Dr. Magoss György polgármester, Nagy József és Polgáry István bizottsági tagok. A küldöttség még vasárnap este vissza jött a polgármester kivételével, aki a hétfői nap folyamán több fontos városi ügyet intézett el Budapesten.

Vigszínházban Uferini!

A kamara közli érdekeltségével, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint: „Borinak, bormustnak, gyümölcsbornak és sörnek nagyban való eladása ugyszintén a kizáróan erre a célra berendezett üzletekből zárt edényekben, az üzleti helyiségen kívül történtő fogyasztásra kicsiben való iparszerű eladása vasárnapokon és Szent István napján reggel hét órától, Budapest székesfőváros területén délelőtt kilenc óráig, az ország területének egyéb részeiben délelőtt 10 óráig van megengedve. Égetett szeszesitaloknak nagyban való árusítása az egész napon át tilos”.

Debreceni cserkészek Fírenzében. A ref. főgimnázium cserkészesapata a nagy szünidőben Fírenzébe megy nyári táborozásra Debreczeni Ferenc és dr. Besenyei Lajos parancsnokok vezetésével.

Rendes bíróság tárgyalja az álmosdi gyűjtogató ügyét. Az álmosdi gyűjtogató, Balogh Jenő 3 nap óta a debreceni ügyészség fogja. — Az ügyész, dr. Kövendi Veress Lajos az ügyirat átvizsgálása után több okból úgy találta, hogy az ügy nem a statáriális, hanem a rendes bírósághoz tartozik. Ez esetben is súlyos büntetés fogja érni Baloghot. Balogh különben jó módú szülők gyermeke. Atyja tehető gazda, cséplőgép tulajdonos. Apja gépjével járt, tavaly azonban veszedelmes konkurense támadt és ekkor határozta el magát a nemtelen bosszúra.

Elhunyt gazdálkodó. Mélységes fájdalomtól lesújtottan tudatjuk, hogy felejthetetlen jó férjem, drága jó apánk és testvérünk **néhai Nagy Ferenc gazdálkodó** áldásos életének ötvenkilencedik évében hosszas szenvedés után 1925. június hó 21-én, éjjel 12 órakor elhunyt. Istenben boldogult kedves halottunk földi részeit f. év június hó 23-án, délután három órakor az Eötvös-utca 61. számú gyász háztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai sírkertben fogjuk örök nyugalomra helyezni. Végtesztamentelére rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket, az elhunyt polgártársait fájdalommal szívvel meghívjuk. Debrecen, 1925. június hó 23. Áldás és béke lengjen drága porai felett! Bánatos neje: özv. Nagy Ferencné Fiai: Nagy Ferenc, Nagy Mihály családjával. Testvérei: Nagy Sándor, Nagy József, Nagy István, özv. Balogh Mihályné, Nagy János családjával. A temetést a Kansz temetk vállalat rendezi.

Leütötték a korcsmában. Az egyik külvárosi korcsmában Kaszás Ferenc 24 éves talyigás erősen vitatkozott, közben egyik ellenfel a szódavizes üveggel fejbe verte. Elsősegélyben a mentők részesítették, aztán a klinikára szállították, hogy sebeit bekötyözték és hazabocsátották. Kaszás megtette támadóját ellen a fejelentést.

Vigszínházban Uferini!

Csűrös Béla műtermi képzőiskolájának nyitva van: Hétköznapokon 10—12 és 3—6-ig, vasárnap pedig 10—12-ig. Ref. főgimnázium II. em. 6 altt.

Az anyák és csecsemők védelmére alakult Stefánia Szövetség 1925. évi június hó 23-án, kedden délután fél 7 órakor befejezi az anyák iskolája címen tartott sorozatos előadását. Ez alkalommal dr. Perényi István gyermekorvos tart előadást a kisgyermek kor egészségéről. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

Kutba ugrott újságárus. Tegnap reggel a városi Epreskert mögött egy magánosan álló kutba ugrott Bramza Rudolf újságárus. De úgy látszik a hidegvízben megbánta tettét, mert elkezdett segítségért kiabálni. Eppen arra jött Sári János vár megyei hajdú, meghallotta a segítségkiáltást, a kúthoz ment és ijedten látta a kutban vergődő újságárusát. A szomszédházból előhívta az embe- reket, egy kötelet nyújtottak le a kutba, aminek segítségével Bramzát kihúzták. Az előhívott mentők a belgyógyászati klinikára vitték, de még a délelőtti folytán elbocsátották. — mert az ijedségen kívül más baja nem esett.

A legitimisták zászlóbontása Körmenben.

Otto királyi hazahozataláról és megkoronázásáról, beszélt Sigray

Körmen június 22.

Vasárnap délelőtt Sigray Antal gróf beszámolót tartott. Körmen város zászlódszobájában és ünnepélyes keretek között fogadta azokat a politikusokat, akik Sigray Antal gróf beszámolójára utaztak le a dunántúli városba. Apponyi Albert, Andrassy Gyula gróf, Rakovszky István és Pallaviczy György örgróf jelentek meg a beszámolón több más legitimista képviselő mellett.

A gyűlés a hercegi várkertben volt, ahol több ezer főnyi tömeg hallgatta végig a legitimista nagygyűlés szónokait.

Sigray Antal gróf beszámolójában mindenekelőtt az ország pénzügyi helyzetével foglalkozott és elismerte a kormánynak azt az érdemét, hogy hosszú idő után végre sikerült a gazdasági élet terén könnyítéseket elérni és megállította a korona áresését.

A külpolitikáról megállapította, — hogy ezen a téren kapkodás érvényesül. A kormány legfőbb feladata a béke revíziójának előkészítése lett volna, céltudatos és önérvényes külpolitika útján.

Meg kell teremteni azt a lehetőséget, hogy a magyar trónt Szent István trónjának örökösei elfoglalhassák. (Ezeknél a szavaknál a közönség óriási tüntetést rendezett.)

Sigray Antal gróf végül a hallgatóság lelkes éljenzése közben így fejezte be beszédét:

Mi azt tartjuk, hogy elkészítsük a talajt a számkivetésben élő ifjú király hazahozatalára és megkoronázására.

Apponyi Albert gróf beszélt utána általános figyelem közepette. Bármi-

lyen nézeteltérések legyenek is közöttünk — mondotta — mindnyájunkat az vezetett, hogy hitvallást tegyünk a jogfolytonosság nemzetfentartó elve mellett. A mi célunk a körvényes és alkotmányos királyság helyreállításával nem egyoldalú királyimádáson alapszik, hanem az alkotmányos királyság intézményének kultuszán. Tudom, hogy a jogfolytonosság teljes helyreállítása, vagyis a törvényes királynak hazahozatala és megkoronázása legyőzhetetlennek látszó akadályokba ütközik, mi azonban éppen ezért nem vagyunk hajlandók kitenni a nemzetet semmiféle kockázatnak, mert a nemzet érdekeit mindenek fölé helyezzük. Tiszteletben tartjuk tehát és tiszteletben fogjuk tartani azokat az ideiglenes intézményeket, amelyeket létesíteni kellett, de ezeknek az intézményeknek a hivatása legyen az, hogy előkészítsék a jogfolytonosság visszatérését. A jogfolytonosság elve, amelyért küzdünk, alapjában magában foglalja a királyi jogokat épp úgy, mint a népjogokat. A népuralom a demokrácia, esetleg elfajulásával szemben a királyság nyújt biztosítékot.

Ezután Andrassy Gyula gróf emelkedett szólásra:

Nem híve a puccspolitikának. — Vannak emberek — mondotta — a kik csak sugva merik bevallani, hogy legitimisták. Harcos legitizmusra van szükség, amely kormányalépés esetén kész programmal veheti át az ország sorsának intézését.

A nagygyűlésen felszóltak még Farkas Tibor, Friedrich Tibor és mások.

Dénes Ármint a közraktár igazgatója felakasztotta magát.

Egy raktár helyiségben követte el végzetes tettet.

Mélyen megrendítő öngyilkosság híre futotta be tegnap délelőtt a városba. Dénes Ármint, a közraktár rokonszenves igazgatója felakasztotta magát és már halott volt, mikor rátaláltak.

Dénes Ármint hosszú időn át állott élén a közraktárnak. Ambícióval, nagy lelkesedéssel vezette és emelte az intézményt. Tegnap reggel korán még hivatalában volt s úgy tizenegy óra tájban ment az egyik raktár helyiségbe. Látták oda bemenni, de nem látták kijönni. Hosszabb idő után érte mentek s megrettenve látták, hogy Dénes Ármint felakasztotta magát. Telefonáltak a mentőkért, orvosért, orvosért. Elsőnek dr. Balkányi Emil ker. orvos érkezett a helyszí-

nére, de már csak a beállott halált konstatalhatta.

A megdöbbenés annál nagyobb volt, mert sem tegnapelőtt, sem tegnap reggel semmi különösebb izgatottságot nem vettek észre rajta, sőt jókedvű volt. Délelőtt is, mikor a raktárhelyiségbe ment, csak azt látták, hogy siet. Mikor utána mentek már halott volt. Azt hiszik, hogy az élet nehézségei követlenítették el annyira, hogy egy aggodalmas percében haláraszánta magát.

Mayer Jenő rendőrfogalmazó tartotta meg a helyszíni vizsgálatot s igyekezett a momentán teljesített kihágatásokkal kideríteni, mi vihete Dénes Ármint erre a végzetes lépésre.

Évzáró vizsga a gyakorló iskolában. A ref. tanítónőképző gyakorló iskolájának I—II. osztálya vasárnap délelőtt számolt be egy évi munka eredményéről és mondhatjuk ez az eredmény elsőrendű tanítói teljesítmény volt. A vizsga vezetője a — Dóczy kedves „Tilinénije” volt, ki nek egyszerű egyénisége és pedagógiai készsége ezen a fokon is éppen úgy érvényesül, mint a felsőbbekben. A gyermekek biztonsága, precíz mondatfűzése, helyes, világos felelete, a számtanban elért nagy-

szerű eredmények, az olvasás pontossága, az ének, rajz és kézimunkában elért pompás eredmény Nánay Béláné tanítónőt dicsérik, ki megmutatta, hogy milyenek kell lenni a gyakorló iskolának, ahol a jövő tanítónői néha egész pályájuk alatt használandó gyakorlati egészséget kapnak. A gyakorló iskolai tanító bárhol is, széles látókörű tanítónak született, mint egyéniség legyen: Nánayné az. A szülők coész serege gratulást a szép eredményhez.

Színház.

Kedden: **Frasquita.**
Szerdán: **Frasquita.**
Csütörtökön: **Frasquita.**

Frasquita.

Bemutató a Csokonai színházban.

Lehár Ferenc legújabb operettje slágerét mutatta be tegnap este a Csokonai színház. Frasquita szép spanyol cigány leny szerelmi küzdelmét dallamos muzsikába öntötte Lehár.

Növelte a darab érdekességét, hogy az estén lépett fel hosszú távollét után Bordy Bella táncosnő, aki a debreceni színpadon kezdte pályáját és ma a budapesti Operaháznak egyik szépen fejlődő táncostáncos. Tegnap meglátogatta páriáját és élvezte a debreceni közönség frappáns elismerését.

Az operette címszerepét Gyöngyösvy Mary játszotta. Szépen énekelt, ambiciózusan játszott. Szilágyi Marcsa kedves volt, ügyesen táncolt. Bárdonvi disztíngált játékkal, énekművészetével aratott sikert. Nagy ambícióval, igen ügyesen táncolt Károlyi Vilmos, jóízű humorával Hortobágyi tartotta derűtségben a kedélyeket.

A darab rendezéséért Ungert illeti a dicséret, a zenekart Müller Mátyás vezette sikeresen. A bemutatót felt hár nézte végig.

Az utolsó előadás a színházban.

Julius elsején lesz a karszemélyzet jutalomjátéka. Ez alkalommal a „Postás fiú és huga” című énekes vigjáték megy s ennek keretében a Csokonai színház egész személyzete, úgy az operette, mint a drámai, fellép Kardoss Géza igazgatóval az élen.

Lesz annyi tréfa, humor, tánc ezen az estén, mint amennyit egy este keretében még nem kapott közönség. Az elsőrendű személyzet erkölcsi kötelességének tartja, hogy ezt az utolsó színházi estét nagyogóan és ötletesen rendezze. Valóságos művészi tornajáték lesz, ahol mindenki versenyezni fog abban, hogy minél jobb és szórakoztatóbb jelenettel mulattassa a n. é. közönséget.

A jegyeket már árusítják a színház és az eddigi érdeklődés azt mutatja, hogy a közönség is szíves kötelességének tartja a színház névtelen hőseinek egyetlen estéjén megjelenésével ünnepé tenni.

Rég nem látott sikert ért el tegnap bemutatója alkalmából Lehár Ferenc legújabb sláger operettje „Frasquita”. Lehár gyönyörű, tartalmas zenéje, a mulattató szöveg, a bosszorkányos táncok külön-külön is állandó tapsokat és kacagást váltottak ki.

3000 koronáért már kap jegyet a Csokonai színházba. Frasquita sláger operette előadásaihoz.

Bordy Bella, a m. kir. operaház ballerimája szenzációs sikert arat tanc jával „Frasquita” operettében.

Nézzé meg a Csokonai színház leg újabb ilcső helyárait a hirdetésekben.

A Frasquita előadásokra a hely- árok a következők: I. rendű támlészek 25 ezer korona, II. rendű 20 ezer korona, III. rendű 15 ezer korona. Földszinti páholy 100 ezer korona. Első emeleti páholy 80 ezer korona. Másodemeleti páholy 60 ezer korona. Ugyanilyen arányú kedvezményben részesül a többi hely.

MOZGÓ SZÍNHÁZOK:

URANIA: Csak 16 éven felülieknek „Egy ój Romában” Orian-metó dráma 7 felvonásban. Kisérő: Felrobbant tárgyalás, burleszk.

VIGSZÍNHÁZ: A világhírű Uferini hűvészcsoport fellépése teljes új műsorral és részben új produkciókkal. 8 órai kezdettel.

Beiratások és előjegyzések a református főgimnáziumba.

A debreceni református gimnázium I. osztályába az előjegyzések osztály-, születési- és utiratási bizonyítványok előmutatása mellett f. év július 1-2. napján történnek. 60-nál több tanuló egy osztályba, tehát az I. a) és b) osztályba 120-nál többet előjegyezni nem lehet. Aki később jelentkezik föl nem vehető de július hó 1-nél előbb sem fogad el jelentkezőket az igazgatóság. A II-VIII. osztályba előjegyzések nem történnek, csak beiratkozások, amennyiben az osztályok 60-as létszáma megengedi, ez évi szeptember 1-5. a protestánsok és 5-8. napján a más vallásúak.

Tandii-, internátusi- és tápintézetű előjelezéseket f. év augusztus 1-ig kell előmutatni az osztály- és hitelsek szegényeségi bizonyítványok csatolásával. A kérvények a tanári karhoz intézendők s az igazgatóság adandók be. Az I. osztályba lépők közül csak azok fogadhatók, akik július 1-2-án előjeleztek.

A jövő évi iskolai díjak amik azonban még változatlanok a következők: tandii prot. 20. másvall. 40. internátusi díj I. fok 50. II. fok 10. III. fok 5. tápintézetű díj I. fok 180. II. fok 120. III. fok 60. IV. fok 20 aranykorona. Ezeket kívül vannak még mellékdíjak is. A tandii-, internátusi- és mellékdíjak felvételénél a tápintézetű díjak negyedévenként előre fizetendők. A debreceni református gimnázium humángimnázium, tehát az itt tanulók valamennyien latin-, görög- és német nyelvet kötelesek tanulni. Görögnyelvi tárgyak többé nem tanítanak, csak azoknak akik 1924 szeptember hó előtt léptek élebe az V-ik osztályba.

Mintán az V. osztály létszáma már az intézet szűk növekedésével nemcsak hogy betelt, de még ki is maradtak közülök többben, ebbe az osztályba más intézetből jövő tanulókat egyáltalában nem lehet többé felvenni. Az intézetben még most a magánvizsgálatok folynak, melyeknek végeztével a tanév bezárul.

Debreceni cserkészek Hajduhadházon.

A debreceni református tanítóképezdén alakult 167. sz. Törökcs cserkészek csapatát szombaton délután Hajduhadháza mezejében és vasárnap sikerült cserkész ünnepélyt rendezett.

Vasárnap délelőtt a hajduhadházi templomban a cserkészek istentiszteletet tartottak. Barabás Béla tanítóiól cserkész prédikált. Szóór Gyula cserkész oroznázott.

Istentisztelet után a cserkészek a hősi emlékoszlónához vonultak hol Molnár István helybeli lelkész szép beszéddel üdvözölte a cserkészeket. Itt elnékeltek a Hymnus. Szennesi Gábor cserkész alkalmi költeményt szavalt. A Nemzeti Híszkegy bezárta az ünnepélyt.

Délután tábori ünnepély volt a sporttelenen. A cserkész ünnepélyre elment a város apraja nagya. A cserkészek szavaltak, szindarabot adtak elő. Tornagyakorlatot végeztek. Este pedig jóívű gúnyvást főztek.

Este 9 órakor a helybeli ifjuság a cserkészek tisztelőre jó sikerült táncmulatságot rendezett mely kitűnő hangulatban záródott.

Hétlőn reggel a cserkészek visszajöttek Debrecenbe.

A kirándulás sikerét nagyban előmozdította Hajduhadháza város polgármestere, aki nem csak a kirándulókat látta el hanem a város szekerét a cserkészfelevezérek szállítására beküldte.

A kirándulás: Somorjai László és Bodnár Lajos tanárok vezették.

Évzáró vizsga és kiállítás a siketnémák intézetében. A siketnémák helybeli intézete f. hó 24-én, szerdán d. e. 9 órai kezdettel évzáró vizsgálatot tart s ezzel kapcsolatosan a növendékek készítményeiből — női kézimunkák, famunka, rajz — kiállítást rendez. A kiállított tárgyak mérsekkelt áron eladatnak. Az évzáró vizsgára ez uton hívja meg az intézet igazgatóság a siketnémák oktatása iránt érdeklődő művelt közönséget.

Vizsínházban Uferini!

Ablakok minden nagyságban gyári árban kaphatók Blattner ablakgyár. Szív ucca 14.

Fényképezőgépek és fotócsikkok legnagyobb választékban Berzékly műtermében Ferenc József-ut 68. Lemez eladás darabonként is.

Szaporodnak a ref. kollégium alapítványai.

Az érettségi találkozó eredménye.

Az idén a ref. főgimnáziumból eddigelő kikerült tanulók két korosztályba gyűlt össze érettségi találkozóra, u. m. a 25 és 10 éveseké. Mindkettő sikerült volt s mély nyomokat hagyott tanárok és tanulók lelkében. A 25 évesek 3 millió 200 ezer koronát adtak össze a kollégium kiváló tanítványait feltüntető s kulturális jelentőségű mű kiadására és az ebből befolyó jövedelemből teendő alapítványra.

Közülük külön is tett 10 millió alapítványt dr. Jakobovits József helybeli ügyvéd a latin és német nyelvben kiváló tanulók számára. A 10 éves találkozó a Mácsai-alapítványt 410 ezer koronával gyarapították. Ujabbán dr. Kölcsey Sándor ügyvéd 600.000 és Madarassy István főszolgabíró 500.000 koronát adományoztak a tanuló ifjuság jutalmazására.

Készül a Kishegyesi-ut.

A ondódi gazdák öröme.

Megirtuk, hogy Debrecen város vezetősége az utak kövezési programja mellett az utak kövezését is tervbe vette.

Debrecen óriási határának nagy hiánya a jó utakban van. Száraz időben csak megjár a közlekedés, de esős, nedves tavaszon és ősszel alig lehet a rossz utakon közlekedni.

A fúutakon már köveznek. Most a mellék, de nagy forgalmu utakra került a sor. Elsőben az Ondód Kádárdűlői utat csinálják meg.

Most folyik a határ kitűzése, a közele napokban megkezdik a földmunkát. Mint értesülünk, az ut kitűzés már a régi malomházig meg van. Aratásig a köselyszegi határig kitűzik és még ez évben kitépik az utat az ondódi iskolán kívül 2 kilométerig.

Ha ez elkészül, a mostani uthoz 8 kilométer kövesut csatlakozik még ez évben.

Ez az ut nagy jelentőségű az ondódi kisgazdáknak, akik sűrűn megfordulnak a városon. Ezért csak örömmel fogadhatják a városi tanács azon intézkedését, hogy elsőnek a kishegyesi utat csináltatja meg.

Három hónap múlva felfedezett gyilkosság

Bokor Józsefné kiscsömötei aszszonyt még ez év március 30-án az istállóban felakasztva holtan találták. A közegi csendőrs gyanusnak találta az öngyilkosságot és mintegy három hónapig tartó nyomozás után most megállapította, hogy Bokor József és vele együtt Albert József közö elhatározással fojtották meg a szerencsétlen asszonyt.

A gyilkosok a vallatás során beismerték tettüket, elmondották, hogy Bokorné nyakára erős kötelet csavartak, azzal megfojtották és azután felakasztották az istállóban. Védekezésül azt adták elő, hogy az asszony iszákos volt és a gyilkos napján is összeverekedett férjével.

Bokor Józsefet és Albert Józsefet a csendőrök bekísérték a szombat-helyi királyi ügyészség fogházába.

Országos hahota kiséri Az Oiság című élelapon e heti rendkívüli külön számát. A bővített tartalmu, szines képekkel tarkított nagysejrtű vicelap minden újsárusítónál kapható. Előfizetési ára egy negyed évre 65.000 kor. Aki legalább egy fél évre előfizet, mezkapja a „Böles Rabi a mellénvisebben" eddig megjelent öt sorozatát vaszon díszkötésben, melynek bolti ára 30.000 kor. Kiadóhivatal: Budapest, VI. O ucca 12.

Singer varrógépek részletfizetésre most újhól Látki által elérhető. Singer Co. varrógép részv. társ. Debrecen, Piac ucca 79.

A mai tőzsde.

A korona 72.40

A mai értéktőzsde irányzata ingadozó és egyenetlen volt. A nyitási árfolyamok májdnem kivétel nélkül a pénteki árfolyamokhoz képest azonban a tőzsdei idő első felében állandó hanyatlás következett be, míg a másik félfidőbe a tőzsde irányzata barátságosan tendált. A várlgái árfolyamok általában a pénteki nívén alakultak, kivéve a Nova és Georgiát, a melyek szilárdan tendáltak. A vispiac irányzata mindvégig barátságos volt, koscsmény háromtizenhatos és ötötizenhatos.

Zürichi zárlat: Páris 2395. London 2503. Newyork 515. Brüsszel 2390. Milánó 1932. Hollandia 20660. Berlin 122 ótvincelad. Bécs 72.52 fél Szófia 376. Prága 1525. Varsó 9887 fél. Budapest 72.40. Belgrad 890. Bukarest 255.

Terménytőzsde zárlat: A mai termény tőzsde tartott az irányzat zab köles és korpában szilárdultak. A forgalom csendes.

Ferencvárosi sertésvásár: Felhajtás 3000. Arak: konyví 16-17. közép 18-19. nehéz 19.5-21. A vásár irányzata mindvégig élénk volt.

Magyar Nemzeti Bank jelnetése a devizaárfolyamokról: Angol font 345000-257000. esch korona 2096-2118. dinár 1208-1230. dollár 5 dollárosnál nagyobb 70490-71270. kisebb 70390-71270. francia frank 3316-3340. hollandi forint 28175-28447. lei 329-331. leva 503-511. lira 2667-2689. marka 16595-16855. osztrák schilling 10000-10070. dán korona 13510-13550. svájci frank 13785-13865. belga frank 3223-3253. norvég korona 11860-12030. svéd korona 18735-18895. zloty 13435-13587. Amsterdam 28475-28645. Belgrad 1228-1236. Berlin 16895-16995. Bukarest 32130. London 345000-34700. Milánó 2662-2678. Newyork 70990-71420. Páris 3311-3333. Prága 2105-2118. Szófia 508-512. Stockholm 18183-18905. Varsó 13535-13515. Bécs 9995-10055. Zürich 13785-13845.

Magyar nemzeti bank közli az autORIZÁLT cégekkel, hogy francia frank.

belga frank dinár lei. lira kifizetés és bankiegy csak a mai clearingre érvenyes, tehát az ezekből felajánlásra kerülő fételeket csak folvó hó 23-án kedden délelben megállapítandó árfolyamon vessék át.

Mit hirdet ma az ingóságközvetítő?

Hatvan u. 1., ref. püspöki bérpalota, az udvarban.

Telefon 11-99. Telefon 11-69.

Részletfizetésre is adunk mindenféle árut. Az Underwood-írógépek Debrecenben kizárólag itt rendelhetők meg. részletfizetésre is.

Nem csak Debrecen, hanem a vidék egész közönsége ismeri már az ingóságközvetítőt. Tudja nagyon jól, hogy itt egy helyen beszerezhet mindent és pedig a legolcsóbb árakon.

Páratlan alkalmi vétetek: teljes horhálvműhelyberendezés, 3x4 m. gyönyörű emyrra ebédlőszőnyeg, bádostetős korommai pult, teljes fűszerüzletberendezés, hat darab ebédlőszék, antik vitrinek, komótok, porcellánok, egy lóra való löszerszám, egy nagyobb komplett ablaktok asztaltákkal, priacs és igaznyerekek, ázv elő való gyanju szőnyegek, könyvtárak részre könyvek, nagyon szép viráceszréptartók, fényképezőgépek, tenniszrakettek, ebédő és hálóba való villanyfűszterek, petróleum lámpák, kerti virágkosarak, cimbalmok, gitárok, hegedűk és mindenféle ingóságok.

Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: nagyon szép gyermekkoscsikat, gyermekágyakat, sodrony ágybetéteket, kerti fűző kosarakat, összecsukható vasácvakat, mindenféle székkeket, ebédlőkonyha-, szabóasztalokat, cukrászdába, kávéházakba való márványlappos asztalokat, egész és félhálókat, egyes butordarabokat, diványokat, gramofonokat, művészi festményeket, asztalképeket, férfi és női ruhákat, férfi ruhaszöveget, fűzőnyvöket, futószőnyegeket, mangorlókat, Sanitas szohagzfűzőket, gyermekjátékokat, strelázsokat, tüköröket, órákat, mosdókat, Schöber-ágyakat és mindenféle ingóságokat.

Keresünk megvételre: férfi ruhákat, zaketteket, télikabátokat, varrógépeket, rézvákat, hencsereket, előszobafalakat, íróasztalokat, szőnyegeket, könyvvezékrönyeket, magános butordarabokat, egész hálókat, ebédlőket, uriszobákat és mindenféle ingóságokat.

Ha bármit venni vagy eladni akar, mindenekelettől fölön el az ingóságközvetítőbe! Mindent egy helyen beszerezhet és milliókat spórolhat meg, ha itt vásárol!

Olcsóbban, mint bárhol
szerezheti be mindenféle lakberendezési ...
BUTORAIT
LEFKOVITS
butoráruházban, Simonffy-u. 6. sz.
— Közvetlen a tejiacsal szemben. —

Máthéi János
vizvezető, osatornázás és fűrdőberendezési vállalata
Csapó-u. 24. Telefon 321.

Nagy szenzáció
6 drb. levelezőlap, egy művészi fényképnagyítással együtt
100 ezer korona.
TAKÁOS műtermében,
Csapó-utca 16. szám.

Gyárhelyiség,
bármily üzemi célra megfelelő
azonnal eladó
Czim a kiadóhivatalban.

Szénsavval telített
Éva vizet igyunk
üdit — frissit
Megrendelhető:
Márkus Jenő, Hatvan-u. 22. Telefon-szám 14

Kátránypapír 10 méter
res vég **K 50,000**
Kemény meszkéskedésében Deák
Ferenc-u. 24. Telefon 14-34

Építkezéshez
sin bármilyen kapható
méretben
Ócska vasat és rezet a
legmagasabb árban vessz
Steiner
Eötvös-uca 110. Telefon: 6-88.

Eladó

a Károly Ferenc József-út 50.
szám alatt levő

HÁZ,

1464 szögöl területtel. Tégla
épület, egy szoba, konyha, ten-
gerigóré, szől: és gyümölcsös.
A lakás vevőnek átadatik. Ára
160.000,000 K. Érkezni lehet
dr. Nagy István ügyvédnél. —
Szent-Anna uca 8. szám.

Kötéláru üzletemet

Petőfi-tér 4. szám alatt
megnyitottam.
Kifűző anyag. Jutányos árak.
Vizonteladóknek árengedmény!!
Bogdány Sándor
kötélgyártó.

Egy pár cipőt ingyen kap,
ki nálam egy öltönyt rendel
TEGDÉS JÁNOS, Péterfia 42.
Részletfizetés mellett is.

FIGYELEM!

Értesítem a nagyérdemű
közönséget, hogy műtememet ismét megnyitottam,
ahol szongorahangolást és javítást, ugyszintén mindenféle vonóhang-
szerek pontos rendbehhozását vállalom jutányos árban. Hosszu szongor-
rából rövidet csinálók. — Meghívásra háshoz megyek.

Tisztelettel: **Tente László**
Debrecen, Piac-u. 30., az udvarban.

Eredeti amerikai legjobb

manillazsineg, „Cormick“-traktorok,
fűkaszálók, acelszénagyűjtők legolcsóbban

Ráhrer Sándornál

DEBRECEN, PIAU-UCCA 43. TELEFON: 9-62. SZ.

Szeplő, májfolt, pattanás

és más arcántalmak ellen használjon

„KORZÓ EVA“ arckenőcsőt és szappant.
Francia parfümök, kölni vizek, puderek

és egyéb különlegességek.

Riggyany, kreolin, kötszerek, patkány és egérintők
stb. legolcsóbban szerezhetők be

Korzó drogueriában, Piac-u. 42.

Eladó

Hajduböszörmény forgalmas utcáján
a Bocskai-utca 1478. számú

HÁZ,

mely áll, 4 szoba, konyha és mellék-
helyiségekből. Van rajta jó menetelő
cipész üzlet, amely bármely más üz-
letnek is alkalmas.

Értekezni lehet a helyszínen

Festéket,

padlólakot, brunolint, ter-
pentint, ffniszit, zománclak-
kot és minden színű por-
festéket kiváló minőségben
nagyon olcsón vásárolhat:

STERN

festéküzletében **Piac uca 10.**
„Bika“ szállóval szemben

Építő mester arak figyelmébe!

Homokot

korlátlan mennyiségben saját föld-
demről és igámmal köbméter-
számra 50,000 K-ért

szállítok.

Téglát, vagy bármilyen fuvaroz-
ást is jutányos áron vállalom.
Megrendelni lehet: **Sámson-ucca 8.**
Árpád-tér. (VETÉSSY-NÉL.)

Apró hirdetések.

Levelezés.

Jó szív
jellegre levél van a ki-
adóban. 8013

Ajándék.

Bádog hordók
amelyekben testék volt.
öt lit és 50 literes nagy-
ságban olcsón kaphatók.
Cím a kiadóhivatalban.

Poloskairást
lakások vizsgálatát fele-
lősséggel vállalom. Po-
loskaszer kapható. Kos-
suth utca 47. szám. Ná-
nássy. 7934

Ujságpapíros
különként, amíg a kész-
let tart. kapható a kiadó
hivatalban. Kossuth uca
3 szám. I. emelet. x

Préc
kárbitos Hatvan-u. 41.
hencerek szövét és plus-
divánok, afrik és löször
madrack. Sróber ág
bárony fotelek leszáll-
tott árban. Készen kap-
hatók. 37

Családtagként
elmenne idősebb ház-
nárhoz, vagy kisebb csa-
ládhoz jó nevelési árba
leány esetleg örökre is.
Helyben vagy vidékre.
megkérés „Arva“ jel-
lére a kiadóba. 7770

1-2
drb. feiős tehenet kitűnő
jó mezire vállalom. He-
mekkert uca 73. 7813

Piac utcán
szép utcai bútorozott szo-
ba gyermektelen uri há-
zasnárnak kiadó. Érkez
hetni 11-4 óráig Rákóczi
utca 56. alatt Urvanott
rumba eladó. 7882

Bocskav-tér
közeliében egy szoba. —
konvikáért lelépést fizetek
Cím a kiadóban. 7891

Középiskolát
végzett ügyes leány —
gymek mellé ajánlko-
zik. Cím a kiadóban
7988

Feszmerőket.
delegvutókat gyárt. ia-
vi Bosch mágnesek ösz-
szes tartozékai gyári ár-
ban beszerezhetők. Föld-
vári Debreceni Első Elek-
trotechnikai gyárban —
Széchenyi utca 55. sz.
Telefon 168. sz. 7

Kiadó
modern szép suterin he-
lyiségben szoba, konyha
július 1-re. Teleki uca
27 8022

Kiadó
több raktárhelyiség és 1
bútorozott szoba. Csapó-
ucca 49. sz. 8021

Elmennék
gyermek mellé vidékre.
Cím a kiadóban. 8020

Női divattermet
megnyitottam. Minden-
féle női ruha gyorsan ké-
szül. Tanuló leány felvé-
teik Saárvné. Varga u.
6. szám.

Piac
uccán szép utcai bútoro-
zott szoba gyermektelen
uri házaspárnak kiadó.
Érkezni 11-4 óráig —
Rákóczi uca 56. alatt.
Ugyanott sörparafás
eladó. 7882

Bútorokat
adok veszek, cserélek —
(részletre is) Keményfa
háló 2500 ezer koroná-
tól. Széchenyi uca 8. 13

Kárbitos
elvállal megrendeléseket
iavitásokat. — Raktáron
tart divánokat, hencse-
reket, garnitúrákat. Piac
uca 75. 12

Csinosan
bútorozott szoba kiadó.
Nap uca 11. aító 4 8016

Uttelevek
viziumozását leghamarab
és legvorsabbban intézi
Fuvarlevél felülvizsgálat
Piac uca 42. sz. az ud-
varban. 8015

A nagyverdón
vár lépésre a végállo-
mástól nvári lakás ki-
adó. konyhával. Cím a
kiadóban. 8011

Kiadó
Ondódon Perc dűllőben
21. Bellegelón 51 hold
hold tanvásbirtok. Varga
uca 25 8009

Utcai
bútorozott szoba július
1-re kiadó. Darabos uca
9 szám. 8007

Uri háznál
és lakásomon készítek
női ruhákat. Zöldfa uca
8 aító. tanítványok fel-
vételnek. 8006

Kereslet.

Aranyat.
ezüstöt. briliánst. ha-
minifogakat vessz **Steiner**
Mihály. Hatvan-u. 9
szám. I. em 1

Két
szoba bútor részére egy
raktárhelyiséget keresek
Cím a kiadóhivatalban.
7868

Magánáróképhez
cséplésre és iavitásra
célszert keresek ki csép-
lést tud szerezni. Homok
uca 46. 7867

A fű felső kereske-
delmi iskola szolgáit ke-
res július hó 1-re. Jelen
kezés az igazgatóságánál
köznapon délelőtt 11-12
óráig. 7932

Kereskedő
tanuló felvétetik Szent-
Anna uca 36. sz. 7974

Házmasternek
gyermektelen házaspár
felvétetik. Péterfia uca
39. 8018

Kovácsesed
felvétetik Juhász Béla
kovács mester. Pacsirta-
ucca 8 8026

Ezv
jó munkás csizmadia-
cedet felvesz Nagy Lajos
Meszena uca 4 8027

Ezvszerűbb
egy szoba, konyhas la-
kást keresek. lelépést fi-
zetek. Kossuth uca 5.
bútorraktárba. 8014

Eladás.

Eladó
egy vasröllő. üvegajtó-
val és egy 7-es eke talvi-
gával. Cím Sámsoni ut
19. szám. W

Eladó
7 sukkos ui szekér. eke.
borona. 2 lószerszám —
mind ui. Bánk 106. szám
értekezni helyszínen. 7841

Hizlatómat
három szobás beköltő-
ses lakással, istállóval —
kerettel igen jutányos ár-
ért eladom. Hevesi Hat-
van uca 55. 8025

Családi
háromszobás házamat —
beköltőzéssel. egvszáz-
huszmillióért eladom —
Vendég uca 81. (Mester
uca sarkán.) 8024

Vénkertben
kitűnő faiszőlő egy nvi-
las jutányos áron eladó
Máté. Széchenyi 55. 8023

Róm. kárh.
bolgári fiú iskola IV o.
könyvei eladók. Varga-
uca 42 8019

Négy
gummi kerék vadonat új
gummmal eladó. Értekez-
ni Böszörmény-út 18. 8017

Íróasztal
vadonat új eladó. Csapó
uca 10. az udvarban 9

Kedvezményes
feltételek mellett eladó
egy 6-os Droszter gyár-
mányú 8 léskörös kazán
és egy magyar állami
1200 mm dobgvűrus csér-
lő elvevátórral. Böveb-
bet Nyiregvháza Bocskai
uca 9-b. alatt. 11

Eladó
Móric uca 16 számú
ház négy szoba, konyha
mellékkelhelyiségekkel —
azonnal elfoglalható. —
Lakó nincs. Értekezni
delutánonként. 8012

Tégláskert
Basahalom uca 56 sz.
ház eladó. 2 szoba, kony-
ha, mellék épületekkel.
jó vízű kút 300 kvadrát
virmölcsössele eladó. —
Értekezni ugyanott azon
nali beköltőzéssel. ára
30.000 millió korona. 808

Ablakos
aitó tokkal, teli aítóval
olcsón eladó. Bocskav-tér
12. Madavnál. 8010

Hirdetmény.

Alulírott pénzüzetek értesítik betevőiket, hogy betéti
könyvecskén vagy folyószámlán elhelyezett összegek után
további intézkedésig folyó évi július hó elsejétől kezdődőleg

lára szóló betéteknél 12%

1 havi lekötéssel — 13%

2 havi lekötéssel — 14%

3 havi lekötéssel — 15%

legmagasabb kamatot fognak téríteni.

A betét kamatadót az intézetek viselik.

Debrecen, 1925. június 18.

Bankegyesület.

Debreceni Gazdák Bankja.

Gazdasági Takarékpénztár.

Takarék és Hitelintézet.

Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet.